

DR. W. F. DANKBAAR, *De Jonge Kerken en de Kerkgeschiedenis*, Groningen, 1953, 22blz. Prys in Nederland f1,25.

Hierdie geskrif is die skriftelike weergawe van die rede van dr. W. F. Dankbaar, uitgespreek op 10 Oktober 1953 by die aanvaarding van sy amp as hoogleraar in die Theologiese Fakulteit te Groningen.

Uitgaande van die gedagte dat die Europa-sentriese vorm van geskiedskrywing uitgedien is en dat in die geskiedskrywing, wat dit betref, 'n radikale omkeer gekom het, word betoog dat hierdie Europa-sentriese benadering van die historie ook in die Kerkgeschiedenis losgelaat moet

word, vir sover as wat dit daarin bestaan het. Die aanleidende oorsaak vir die veranderde houding in die Kerkgeskiedskrywing is die ontstaan van die selfstandige „jong kerke” in Asië en Afrika. Alhoewel hierdie kerke hulle oorsprong in die Europese en Amerikaanse sending vind, kan hulle nie meer gereken word as behorende tot die westerse sendingsgeskiedenis nie, maar moet hulle nou onder die oosterse kerkgeskiedenis ingedeel word.

Die ontstaan en groei van die selfstandige jong kerke in Asië veral, word teruggevoer na die sterk opkoms van die nasionalisme in die resente jare. „Reeds lang tevoren had die westerse zending op die vestiging van onafhankelike Kerken aangestuurd. Toch deed zij dit over het algemeen te schroomvallig, omdat zij zich liet leiden door een paedagogische overbezorgdheid, die de overdracht der zelfstandigheid — theologisch trouwens een onhoudbaar figuur — steeds maar uitstelde, omdat de gemeenten de ir haar ogen noodzakelijke mate van rijpheid nog niet hadden bereikt.” (blz. 6). Hierdie insig opgedoen deur die bestudering van die situasie in die Ooste, kan vir ons wat in Afrika met ’n aanverwante probleem ten opsigte van die naturel gekonfronteer word, miskien verhelderend werk al sal die oplossing alhier miskien nie in dieselfde rigting lê nie. Ook die gedagte dat die sendingstrewes na die vestiging van ’n „volkskerk” wat in die etniese milieu van die volk veranker is, in die Ooste self radikaal afgewys is, kan hier ook miskien rigtinggewend werk vir ons benadering van die sendingsprobleem.¹

Naas die voordele wat hierdie jong kerke het — ’n eg-christelike vitaliteit, samewerking en groot eenheid nietteenstaande die feit dat die westerse christendom haar verdeeldheid oorgedra het na die sendingsveld en die mindere historiese belasting wat dit vir die jong kerke makliker maak om nuwe weë in te slaan — dreig daar ook die groot gevare van synkretisme en sektarisme en word daar gewys dat juis in Afrika die sektevorming ’n groot bedreiging is met vir die westerse ’n nuwe vorm van sektetipe naamlik die stamtype van sektedom.

Hierdie geestelike gesteldheid in die jong kerke van Asië en Afrika moet juis die aanleiding vir die Westerse kerkhistorikus wees om van hierdie nuwere ontwikkeling kennis te neem. Terselfdertyd sal dit die kerkhistorikus ’n beter begrip laat kry van die kerkgeskiedenis van die eerste eeue (blz. 14), dit sal die begrip van die universaliteit van die Kerk verlewendig, dit sal bemoedigend werk om die groei en opkoms van hierdie Kerke te bestudeer omdat die historikus in die stamlande dikwels voor die probleem gestel word dat die las van die storie die Westerse Christendom in sy groei belemmer en sy geestelike lewe demp.

¹) W. A. KRIGE — *Die probleem van eiesoortige Kerkvorming*, by Christian Keysser, Franeker, 1954, het hierdie probleem in sy proefskrif benader en tot dieselfde konklusies gekom.—Vgl. bls. 144.

Hierdie aanwysing van 'n nuwe studierigting vir die Kerkhistorikus, hoef vir ons kerkgeskiedskrywing ook nie sonder betekenis te wees nie. Miskien juis omdat die Kerk hier in Afrika temidde van die „jongere Kerke” staan en deur die bestudering van die geskiedenis en opkoms van die ander „jonger Kerke” meer na die Ooste daar vir ons ook deure kan oopgaan wat sal lei tot 'n groter besef van die verantwoordelikheid van die Kerk teenoor die „jongere Kerk” langs ons. Daarom wil ek hierdie rede van Prof. Dankbaar aanbeveel en die hoop uitspreek dat sy rede hiér en in Europa die verwagte belangstelling in die storie van die jong Kerke sal wek.

A. D. PONT